

A vesztesek

[Látó, 2012. július]

(ÚJKORI METSZET: A TÜZÉRSÉG VISSZAVONULÁSA)

A csata eldőlt. Kis, puha füstök
Pettyezik még a hegyet.
A völgyekből a síkvidékre
Özönlenek a vesztesek.
Toprongyos, tántori népség –
Hogy lehet az,
Hogy a vesztesek azonnal elrongyosodnak,
Gönceik elkoszosodnak,
Korcukban tetű terem?
Ugyan mért nyű a vereség
Több csizmát, mint a győzelem?

Miféle belső bomlás
Oldja le róluk a szíjat,
Rágja a vásznat, a posztót,
Ütközik át a ruhán?
Bekötött fejjel, felkötött karral
Mennek az ágyúk után.

Kialudt lávafolyam,
Gördülő közuhatag – özönölnék.
Rendetlen, sűrű tömegben
Okádják őket a völgyek.
Kínlódva, tülekedve caplatnak a sárban –
Hogy lehet az,
Hogy a vesztesek útján
Örökké sár van?

Ázott posztóbúz gőzöl utánuk,
Köpenyük fejre veszik.

Hogy lehet az,
Hogy a vesztes egéből
Mindent esik?
Apró szemű, ólmos eső veri őket,
Hüllőhideg szél lökdösi őket,
Képükbe öklöz az este.

Szóltanul mennek, kétségbeesve,
A lószagban, verejtékszagban,
Pörkszagban, puskaporszagban,
Csúszkálva lépnek egymás nyomába
A sárba –
Cuppog a, szőrös a csizma –,
Mennek az ágyúk után.

Csak most, ez az éjszaka rossz – azután
Már könnyű feladni a harcot.
Rájuk villan a lámpa:

Izzadt, pelyhes kamaszarc,
Borostás, torz, öreg arc,
Gyönyörű, gyönyörű arcok.

Mért ütközik ki a vesztesek arcán
Azonnal a serte?
Miféle szurkot izzad a bőrük?
Szemük miféle kútba merül?
Elhagyták felszerelésük,
Elhányják rendre a fegyvert,
Vonulnak védtelenül.

Némelyik térdre esik.
Földbe tapossák.
Fogát vicsoritja.
Elesik még egy.
Húsába vág a kerék,
Vérében cuppog a csizma.
Ágyú, szekér akad el:
Szétválnak,
S összezárkóznak a háta megett,
Ahogy egy folyó kerülne meg
Valamely szigetet.

Mennek, ömölnek hátrafelé,
Értenek hozzá,
Csontjukban hordják ezt a tudást.
Apáik, apáik apái,
Ükapáik is mindig visszavonultak,
Nem láttak ők soha mást.

Vereségre termett nép,
Évezredek óta verik,
Egyébre se jó:
Ez a sorsa.
Vonul sorsába beletörődve,
S talán még büszke is
Erre a sorsra.
Mert ki tudja, igaza volt-e
A csata előtt?

De most már igaza van.

Ki tudja, jogos ügyért
Szállt-e csatába?

De most már jogos az ügye.

Vonul a füstbe, az éjbe, a sárba,
Vonul a tájba merülve.

Nem válogat a győzelem,
Mindegy neki,
Egyformán felemel
Hamisat és igazat.
Ám a vereség,

Tönkrejutás, megalázás
Jogot ad, igazat ad.

A győztes igaza meghal.
A vesztesnek igaza lesz.
Mióta világ a világ,
Az nyer igazán, aki vesz.

Mennek a lószagú éjben, a sárban,
Kirokkan alóluk a szürke,
Fogatuk sáncba suvad.
De ők keblükben rejtegetik,
Görnyedve, zihálva hátukon cipelik
Újszülött igazukat.
Elhányták a Fegyvert,
A Sáncot feladták,
Rétjüket új kasza nyírja.
De igazuktól
Nem tudnak megszabadulni,
Azt örökölni
Hagyják fiaikra.

Okádják, egyre okádják
Őket a völgyek,
Áradnak a sikon,
Mennek az ágyúk után.
Ezeknek olyan rossz, hogy csak
Jobb lehet már ezután.
Sohasem adja tetézve magát,
Valamit megtagad tőlünk
Mindig az élet.
Ezeknek azonban
Annyira semmijük sincs, hogy
Minden övük lett.

Aritmikusan ollózik a lábuk,
Füst csap utánuk,
Szörcsög alattuk a lé.

Mennek szegények
Új ezerévek
Ezer új versége felé.

Kategória: Talált vers
Denumire autor: Székely János

Látó Szépirodalmi Folyóirat